

Ympäristövaikutusten arviointi ja kaavoitus yhteismenettelyinä

YVA-SOVA –neuvottelupäivät

Matti Laitio

Ympäristöministeriö

Milloin yhteismenettely?

YVA-laki 5 § Ympäristövaikutusten arviointi muun lain mukaisessa menettelyssä

Edellä 3 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun hankkeen tai toteutetun hankkeen muutoksen ympäristövaikutusten arviointi voidaan toteuttaa tämän lain 3 luvun mukaisena menettelynä, kaavan laadinnan yhteydessä siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) säädetään tai jonkin muun lain mukaisessa menettelyssä sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään. Jos ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan muun lain mukaisessa menettelyssä, vaikutukset tulee selvittää tämän lain 15–21, 23 ja 24 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja arviointiselostuksesta kuuleminen voidaan lisäksi järjestää yhdessä muun lain mukaisen kuulemisen kanssa siten kuin siitä erikseen säädetään.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettuja ydinlaitoksia koskeviin hankkeisiin.

Hankeesta vastaava voi tehdä yhteysviranomaiselle aloitteen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn korvaamisesta muun lain mukaisella menettelyllä tai menettelyyn sisältyvän kuulemisen järjestämisestä muun lain mukaisessa menettelyssä. Yhteysviranomainen ja muun lain mukaisesta menettelystä vastaava viranomainen voivat sopia hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta tai menettelyyn sisältyvän kuulemisen järjestämisestä muun lain mukaisessa menettelyssä.

MRL 9 § Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Kun kaava laaditaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 §:ssä tarkoitetun hankkeen toteuttamiseksi, hankkeen ympäristövaikutukset voidaan arvioida lain 3 luvun mukaisen menettelyn sijaan kaavoituksen yhteydessä. Hankkeesta vastaavan on tällöin toimitettava mainitun lain 16 ja 19 §:ssä tarkoitetut tiedot kaavan laatimisesta vastaavalle viranomaiselle. Yhteysviranomaisen vastaa ympäristövaikutusten arvioinnin riittävyden tarkistamisesta sekä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisen perustellun päätelmän tekemisestä.

Jos hankkeesta vastaava on sama kuin kyseisen kaavan laatimisesta vastaava viranomaisen, ei hankkeen ympäristövaikutusten arviointia voida kuitenkaan tehdä kaavan laatimisen yhteydessä.

Tarkempia säännöksiä kaavan vaikutusten selvittämisestä ja hankkeesta vastaavan velvollisuudesta toimittaa tietoja viranomaisille sekä viranomaisten tehtävistä ja yhteistyöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella (MRA:n pykälät 30 a, 30 b ja 32 a).

Hanke-YVA kaavamenettelyssä

Hankeesta vastaava

Suunnitelma
ympäristövaikutusten
arvioimisesta
(arviointiohjelma)

YVA-selostus

Kaavan laatimisesta
vastaava viranomainen

Kaavan aloitusvaihe, OAS
(nähtävilläpito)
Viranomaisneuvottelu (lausunnot)

Kaavan valmisteluvaihe
(kaavaluonnos)
Viranomaislausunnot (neuvottelu)

Kaavaehdotusvaihe

Kaavan hyväksyminen

Yhteysviranomainen

Lausunto vaikutusten
arvioinnin laajuudesta
ja tarkkuudesta

Perusteltu päätelmä 1)

1) Voidaan kytkeä myös kaavaehdotusvaiheeseen

Ympäristöministeriö

Kuva: Matti Laitio

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Yhteismenettelyn pääpiirteet

Kaavamenettely on runkona

- Normaalin kaavamenettelyn lisäksi on noudatettava MRA 30 a §:n, 30 b §:n ja 32 a §:n säännöksi YVA-asiakirjojen kulusta ja kuulemisista. Menettelyssä syntyy sekä kaava vaikutusten arviointeineen sekä hankkeen YVA.

Hankevastaava laatii YVA-suunnitelman (=YVA-ohjelma) ja YVA-selostuksen

Kaavoittaja on prosessinjohtaja ja kaava-asiantuntija, yhteysviranomaisen on YVA-asiantuntija

- Kaavoittaja huolehtii asiakirjaliikenteestä ja kuulemisista – YVA-asiakirjat liitetään kuulemista varten kaava-aineistoihin
- Kaavoittaja laatii kaavan ja huolehtii selvitysten riittävydestä siihen liittyen
- Yhteysviranomaisen (ELY) arvioi YVA-suunnitelman ja –selostuksen laadun ja riittävyden ja antaa niitä koskevan lausunnon ja perustellun päätelmän hankevastaavalle

Miten yhteismenettelyä on sovellettu?

- 08 / 2020 tilanteessa yhteismenettelyä on sovellettu tai soveltaminen on vireillä 12 kaavahankkeessa. Ne kaikki ovat tuulivoimayleiskaavoja.
- Hankkeita on Pohjois-Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Keski-Suomen ja Lapin alueilla, eniten hankkeita on Pohjois-Pohjanmaalla.
- YVA-lain 22 §:n mukaista yhdistettyä kuulemismenettelyä ei ole juurikaan toteutettu.
- Joissakin tilanteissa havaintoja siitä, että kuntapuolelta on kuulunut lievää vastahakoisuutta yhteismenettelyyn mm. resurssisyistä.

ELY-keskusten kokemuksia yhteismenettelystä

- Kokemukset vaihdelleet: tärkeää onnistunut yhteistyö kunnan kaavoitusviranomaisen, konsultin sekä hankkeesta vastaavan kanssa
- Ongelmana usein resurssien niukkuus kunnan kaavoituksessa. Myös osaamisen puute YVA-menettelyjen hallinnassa lisää yhteysviranomaisen työtä. Yhteismenettely ei ole juurikaan vaikuttanut prosessiin kuluvaan aikaan.
- Joskus vaikea erottaa, mikä mielipide koskee kaavaa ja mikä hanketta.
- Kokemuksen karttuminen on sujuvoittanut prosesseja. Osa on tuonut esille, että yhteismenettely ja kaavaviranomaisen koordinoiva rooli on keventänyt työmäärää ELYssä
- Tieto osallistumismahdollisuuksista levinnyt tehokkaammin kaavakytkennän avulla. Osallisen kannalta mielekästä kommentoida kaavaa ja hanketta samanaikaisesti.
- Kaavoittaja on ollut kiinnostuneempi YVA-hankkeesta, kun kaavoitus ja YVA-menettely on toteutettu yhdessä.
- Erityisiä haasteita tilanteessa, jossa hanke sijaitsee useamman kunnan alueella
- Aito vaihtoehtojen tarkastelu hankalaa

Kiitoksia

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment**

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi